

[Socialministeren.]

man er 20, til man er 60 Aar. Han hævder tværtimod, at det er en selvindlysende Sandhed, at i Virkeligheden skal hver Tid og maa hver Tid forsørge sine egne gamle og Pensionister, og en Tvangsforsikring yder ingen Garanti for en fjernere Fremtid. Hvis Prisniveauet gaar opad, saa taber Forsikringsreserverne deres Værdi; hvis Prisniveauet falder stærkt, saa faar de forsikrede en ikke tilsigtet Gevinst paa hele den øvrige Befolknings Bekostning. Det er jo for øvrigt ogsaa fra anden Side ofte gjort gældende, hvor betænkeligt det kan være til et givet Tidspunkt at have en Statsforsikringsfondliggende til den tilfældige Regerings Disposition.

Ja, siger man, men den Opsparing, den Tvangsopt sparing, som bliver Resultatet af Tvangsforsikringen, vil i mange Retninger være yderst heldig for Samfundet. Nationaløkonomerne tvivler dog i høj Grad herom; thi for det første kan den Opsparing, som jo almindeligvis vil foregaa i de jævne Lag, meget let formindskes med Præmiens Beløb, og for deres Vedkommende, som ikke i Forvejen har mere end til Dagen og Vejen, betyder en Præmieindbetaling til en Tvangsforsikring en Indskrænkning i Forbruget. Men hvis samtidig Skattetrykket lettes for de mange velstillede som Følge af Tvangsforsikringen, saa er det sandsynlige Resultat af denne Reform en Indskrænkning af de mindre bemidlede Forbrug og en Udvidelse af de velhavendes, og det er nationaløkonomisk set en meget tvivlsom Fordel for Erhvervs livet og for Produktionen. At en saadan Tvangsopt sparing Gennemførelse i Praksis overhovedet skulde være mulig i nogen synderlig Udstrækning, hersker der ogsaa blandt Nationaløkonomer meget stærk Tvivl om. Og kunde den gennemføres, vilde den i store Kredse netop modvirke den Opsparing, der finder Sted, ved at give Præmiebetalerne det ganske skæve Indtryk, at de — som Dr. Zeuthen paapeger i sin Bog — nu har gjort, hvad de skal gøre for at sørge for sig selv paa deres gamle Dage. Denne Forestilling kan nationaløkonomisk set faa meget uheldige Følger for Samfundet. Ogsaa Jørgen Pedersen kommer derfor gennem sin Undersøgelse til det Resultat, at Tvangsforsikring overhovedet ikke er et Forsikringsspørgsmaal. Det er et rent Skatteproblem, altsaa et politisk Problem, og jeg skal nu sige et Par Ord om de Sider af Forsikringen, der særlig har Interesse for den praktiske Politiker.

Det gælder formentlig om alle de foretagne Forsøg paa at føre en virkelig Tvangsfolkforsikring til Bunds, at man enten maa

sætte saa lave Præmier, at man faar en omfattende Administration og desuagtet en saa lille Rente, at der alligevel maa ydes meget store Tilskud fra det offentlige, eller man maa sætte Præmierne forholdsvis højt, og i saa Fald bliver de enten ikke betalt, eller det gaar ud over andre Kontingenter og dernæst over Forbruget. Men til denne Betragtning om den svigtende Betalings evne kommer det politisk uforstaaelige i, at man samtidig med, at man hævder, at vort Samfund for Tiden ikke kan bære de store Udgifter til Aldersrenten, yderligere beyrder det samme Samfund, det samme Slægtled med ogsaa at sikre sin egen Alderdom. Hvor kan man have Raad til begge Dele, naar man ikke har Raad til den ene Del? Som daværende Landstingsmand Sonne skrev i Betænkningen allerede i 1914:

„saa ond kan imidlertid nærværende Mindretal neppe tro, at nogen Rigsdag vil være mod den Samtid, der har valgt den“.

I det hele taget maa man prise det konservative Mindretal saa langt tilbage som i 1914 for dets Ærlighed, naar det i samme Betænkning skriver følgende:

„i den tvungne Forsikring mangler overhovedet det etiske Moment, og Mindretallets Motivering for at have sluttet sig til Tanken er da ogsaa af rent finansiel Natur. Det er en Hjælp til Stat og Kommune, som her er Forsikringstvangens virkelige Formaal, og Mindretallet er derfor af den Mening, at den kun bør søges indført, naar det erkendes, at der foreligger eller inden længe vil komme til at foreligge en Nødvendighed for at gøre det“.

Men hvad er Hjælp til Stat og Kommune overhovedet andet end Udtryk for en Aflastning af de bedst stillede Skatteydere?

Jeg kommer saa til det Spørgsmaal: Vil en saadan Aflastning af de bedre stillede Skatteydere — man mene om den, hvad man vil — nu ogsaa virkelig indtræde efter Gennemførelsen af en Tvangsfolkforsikring? Det er det næste Problem. At det ikke vil ske, før de ældre Aldersklasser, der jo ikke kan naa at forsikre sig, før disse Aldersklasser er døde, og som altsaa skal have vederlagsfri Aldersrente, har jeg allerede anført i Forbindelse med Citatet af Hr. Sonne før. Men rent bortset herfra vilde Forholdet rimeligvis blive det, at en stor Procentdel af de ubemidlede ikke kunde betale deres Præmier og altsaa alligevel skulde forsørges, medens man omvendt skulde udbetale Forsikringsbeløb ogsaa til den Halvdel af Befolkningen, der ikke